

XIV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj

FOTO: PETAR TEMMEL

4. – 5. stranica

Noć hrvatske pop glazbe

6. stranica

Biciklijada Bojevo – Dombol

12. stranica

Zrinski među pomurskim Hrvatima

14. stranica

U čast prez priznavanja časti

Dva trkači i jedan cucak, misijonari su bili ovoljetne trianonske poruke. Čez četire dane bižali su već od dvisto kilometarova. Iz zahvale, iz poštenja. Lani je udaljenost bila 2020 km, na stotoj obljetnici potpisivanja tragičnoga trianonskoga paktuma, bižali su većimi okol orsaga. Petak, 4. junija, na Dan nacionalnoga zajedništva, štart je bio kod naselja Fertőújlak, a krajnjim ciljem je označen Kercaszomor. Naselje, polag ugarsko-slovenske granice, koje od 2008. nosi časnu titulu *Communitas Fortissima*, kade su se stanovnici 1920. pobunili ter s kosom i motikom su vanprasnuli iz orsaga neprijatelje. U kojoj su se situaciji našli Gradišćanci ovkraj i onkraj granice za Prvim svjetskim bojem, bilo bi dobro nuagim detaljno proučavati. Naši preci u Pinčenoj dolini su se odlučili, sudbina je veže k Ugarskoj. Zahvaljujući toj odlučnosti i borbenosti naša sela od Narde do Petrovoga Sela i vraćena su iz Austrije k ovoj Domovini. Za stovimi ljeti morebit to nekim već ni važno, ali odluku naših, danas nigdor nima pravo pod upitnik staviti. Ne moremo ni zamisliti, što su sve morali ovde živeći pretrpiti i u kakovu pogibel su se dali zavolj domoljublja. Od ljubavi, prema tom orsagu koji je je na početku slavio kot junake, a zatim je je zatvorio med žice i prisilio je da to dično poglavlje povijesti zamuču i zabu na 40 ljet. Zato i je nerazumljivo, kako su s vrimenta na vrime izostavljena neka mjesta od nabranjanja sel *Communitas Fidelissima*, iako je ta titula jedino Petrovom Selu dodijeljena 13. marcijuša 1923. od Ugarskoga nacionalnoga saveza. I ondā 2014. su zakonom priznata ostala vjerna naselja Narda, Gornji Četar, Hrvatske Šice, Pornova, Keresteš, Plajgor. Ali da se vratimo maratoncem, ki su se najavili pred dolaskom svakomu seoskomu peljačtvu u osamnaest seli, dodajući namjeru i cilj posjeta. Dojti iz poštovanja, u čast našgati sviću i dalje bižati. Bilo je kade su dočekani sa svetačnošću, bilo je kade su s njimi skupa bižali, a bilo je kade još i ugarska zastava nije visila na Spomeniku priključenja, a ulice su k praznini zvonili. Gesta privatnih peršonov, nažalost, nije se svagdir strefila s dobrodošlicom. U čast prez priznavanja časti...

Tiho

Glasnikov tjedan

Prema Uredbi Vlade br. 40/2020. (III.11.) za vrijeme izvanrednog stanja na snazi su posebni propisi koji među ostalim uređuju rad narodnosnih samouprava. Posebni propisi temelje se na dva zakona iz 2011. godine, stavku 4. članka 46. Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i drugih povezanih zakona br. CXXVIII. i stavku 1. članka 153. Zakona o narodnostima br. CLXXIX, prema kojima ovlasti i pravo odlučivanja skupština samoupravnih tijela pa tako i narodnosnih samouprava za vrijeme izvanrednog stanja prelaze na predsjednika istih. Tako su ovlasti i sva prava odlučivanja narodnosnih zastupničkih tijela na mjesnoj, regionalnoj i državnoj razini prešla u isključivu nadležnost predsjednika narodnosnih samouprava, u skladu sa zakonom. Tomu je polako kraj, nakon punih šest mjeseci, počev od 3. studenoga 2020. (a to je stanje bilo i od 11. ožujka 2020. do 18. lipnja 2020.). U tom se razdoblju podosta toga trebalo odlučiti na mjesnoj, županijskoj i državnoj razini.

Mađarska Vlada je 5. lipnja objavila Uredbu 307/2021. o provedbi članka 46. Zakona o zaštiti i spašavanju CXXVIII. i drugih povezanih zakona, koja se odnosi na zasjedanja zastupničkih tijela (skupština) mjesnih, glavnogradske i županijskih samouprava. U skladu s istim, a prema odredbama Zakona o pravima narodnosti, iste se odredbe primjenjuju i na zasjedanja skupština narodnosnih samouprava na mjesnoj, županijskoj i državnoj razini, odnosno i skupštinskih odbora, koji mogu

obavljati zadatke iz svoje nadležnosti. Uredba je stupila na snagu 15. lipnja te samouprave mogu održavati svoje skupštine u skladu s poslovnica. Ovom se uredbom regulira rad samouprava u skladu s izvanrednim stanjem, ublažavanjem epidemioloških mjera te smirivanjem epidemije koronavirusa. Od 15. lipnja prestale su ovlasti načelnika, gradonačelnika i predsjednika narodnosnih samouprava o donošenju odluka bez sazivanja predstavničkih tijela. U 2020. godini Skupština Hrvatske državne samouprave zasjedala je tri puta: 25. siječnja, 4. srpnja i 19. rujna. Od 19. rujna 2020. nije zasjedala. U godini 2019. osnivačka sjednica je održana 28. listopada, a prva redovita sjednica novog saziva Skupštine HDS-a, nakon izbora održanih 13. listopada bila je 30. studenoga 2019. Sljedeća pak, kako smo gore naveli, siječnja 2021. Sveukupno, sadašnji saziv Skupštine HDS-a od osnivačke sjednice do danas, lipnja 2021. godine zasjedao je četiri puta.

Ovih dana Odbor za narodnosti Mađarskog parlamenta, kako nam je rekao glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu, predložio je da se umjesto četiri sjednice mjesnih i županijskih samouprava koje su do sada prema zakonu bile obvezne na mjesnoj, županijskoj i državnoj razini održi godišnje (ove godine) tek jedna sjednica narodnosnih samouprava, pri čemu bi se ostale sjednice održavale po potrebi, iz razloga kako bi se lakše ispunili zakonski uvjeti za dobivanje potpore po zadacima, koja se dodjeljuje bodovanjem zapisnika narodnosnih samouprava. Odbor se pozivao na činjenicu kako je mjesnim samoupravama umjesto šest obaveznih sjednica godišnje u vrijeme izvanrednog stanja dovoljno održati tek jednu obaveznu sjednicu godišnje, a ostale po potrebi.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Odbor za narodnosti o proračunu za 2022. godinu

Odbor za narodnosti Mađarskog parlamenta za vrijeme izvanrednog stanja radio je punom parom, saznali smo od glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj Joze Solge. Odbor je često zasjedao i raspravljao, a najvažnije teme bile su mu prijelaz sveučilišta u vlasništvo zaklada, izmjene i dopune izbornog i narodnosnog zakona, rebalans proračuna za 2021. godinu i plan proračuna za 2022. godinu.

Zakon o modelu upravljanja sveučilištima koja su odlukom Parlamenta prešla u vlasništvo Zaklada ubuduće može utjecati i na narodnosni visokoškolski odgoj i obrazovanje. Stoga je Odbor predložio da se zakon dopuni stavkom prema kojem sveučilište ili zaklada prije promjene ustroja treba pribaviti mišljenje Državnog narodnosnog vijeća. To bi jamčilo da se bez pristanka narodnosnih zajednica ne mogu mijenjati dosadašnje stečevine, npr. ukinuti katedre zbog malog broja studenata.

Foto: A2. ORSZÁGGYŰLÉS SAJÁTIRÓDÁJA

U vezi s izmjenama i dopunama Zakona o pravima narodnosti Odbor je raspravljao o narodnosnim izborima, prvenstveno o načinu postavljanja državnih narodnosnih lista: naime, dosada u zakonu taj postupak nije bio precizno reguliran. Odbor je pregovarao i s predstavnicima Ministarstva pravosuđa, kako bi dobio očitovanje u svezi prijedloga u kojem se navode okvirni postupci, rokovi te sve što je potrebno za postavljanje državne narodnosne liste.

Pred Parlamentom je i prijedlog rebalansa ovogodišnjeg državnog proračuna. Prema mišljenju glasnogovornika Jozo Solge treba istaknuti kako unatoč teškoj godini vlada hrvatskim samoupravama nije oduzela niti jednu forintu, dodijeljena su sredstva za priredbe, rad civilnih udruga, kulturne programe, narodnosna izdanja i kampove, te se nada da će se programi ostvariti. Iako nominalno nije povećano financiranje, prošle godine stvoren je poseban fond, pa bi se prema pregovorima mogla dobiti potpora za pojedinačne projekte. Na taj je način financirana obnova Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu u Pečuhu, te će započeti i radovi u Hrvatskoj osnovnoj školi u Santovu.

Vlada je u parlamentarnu proceduru pustila i nacrt proračuna za 2022. godinu. Kako doznajemo od glasnogovornika, na žalost, u proračunu za sljedeću godinu nisu predviđena veća sredstva za narodnosti, mjesne i državne samouprave i institucije, ali Odbor ima razrađen prijedlog za dvogodišnje razdoblje i predlaže da se isti dostavi Ministarstvu financija. Hrvatska zajednica Narodnosnom je odboru podnijela prijedlog smjernica financiranja u vezi s proračunom za 2022. godinu. Već tri godine dimenzije potpore za rad Ureda HDS-a, medija i institucija kreću se na istoj razini, unatoč rastu inflacije. Zajednica je zatražila da se

iznos namijenjen za financiranje djelovanja državne samouprave i medija povisi za 15%, a financiranje ustanova za 7,5%. Krovna organizacija Hrvata osim toga zatražila je kompenzaciju troškova za dodatnih osam članova Skupštine HDS-a, troškova amortizacije nekretnina u vlasništvu HDS-a, pokrivanje troškova osiguranja nekretnina, te potporu za rad dviju novoosnovanih institucija, Kulturnog centra bačkih Hrvata i Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra, odnosno financiranje Hrvatskog kazališta. Zahtjeve je glasnogovornik obrazložio sljedećim:

„Sukladno lanjskim izmjenama zakona ustanove trebaju prijeći u vlasništvo Hrvatske državne samouprave, a radi se o nekretninama na koje smo do sada imali samo pravo korištenja. Nekretnine prema zakonu imaju stopu amortizacije, koja dosada nije financirana, a HDS terete i troškovi osiguranja nekretnina, koji ranije također nisu bili kompenzirani. Prema strateškom planu HDS-a napokon su osnovane kulturne ustanove u svakoj regiji, utemeljen je Hrvatski pedagoški i metodički centar te Kulturni centar bačkih Hrvata, a HDS je uzeo u održavanje i Hrvatsko kazalište čije financiranje još nije riješeno: naime, kazalište je dodatno financirao i Grad Pečuh. Budući da HDS kao održavatelj nema porezne prihode, taj bi se iznos trebao financirati iz državnog proračuna, što bi trebalo postati automatizmom. Ukoliko se prijedlozi prihvate djelovanje HDS-ovih ustanova biti će osigurano za 2022. godinu, što će im omogućiti obavljanje onih poslova koji se navode u njihovom osnivačkom aktu. Za ulaganja i obnove financiranje ćemo tražiti kroz projekte, čime ćemo omogućiti dodatna sredstva, kako bismo obogatili hrvatsku zajednicu”, rekao je za naš tjednik glasnogovornik Jozo Solga, pridodavši kako će Parlament o prijedlozima raspravljati sredinom lipnja.

Beta

BUDIMPEŠTA

Glasnogovornica Slovenaca u Mađarskom parlamentu Erika Köles Kiss 25. svibnja predsjedala je sjednicom Pododbora za javno obrazovanje, kulturu i crkvene veze Odbora za narodnosti Mađarskog parlamenta. Članovi pododbora i Odbora poslušali su izlaganje državnog tajnika za vjerske i narodnosne veze Ureda premijera Miklósa Soltésza. Poslušali su izlaganje i ostrogonsko-budimpeštanskog pomoćnog biskupa Gábora Mohosa i voditelja Tajništva Međunarodnog euharistijskog kongresa Gergelya Marika. Oni su nazočne upoznali s programom 52. Međunarodnog euharistijskog kongresa s posebnim osvrtom na mogućnosti prezentacije i sudjelovanje narodnosti u Mađarskoj na istome. Nazočne članove pododbora s radom Državnog narodnosnog savjeta upoznali su tajnica Zsuzsanna Kosinszky, narodnosni referent Ministarstva ljudskih resursa István Kraszlán, te član Državnog narodnosnog savjeta i pročelnik Narodnosnog pedagoško-obrazovnog centra pri državnom Uredu za obrazovanje Attila Kállay.

Presvetom Srcu Isusovu

XIV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, 11. lipnja na blagdan Presvetog Srca Isusova u Drvljancima je organizirano XIV. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Državno je hodočašće 2020. planirano trebalo biti održano u Drvljancima, ali zbog pandemije koronavirusa nije održano. Ovo je treće Državno hodočašće održano u Drvljancima, 2006., 2011., i sada 2021. godine. Ovogodišnje je okupilo vjernike Hrvate iz podravskih sela, a autobusima su organizirano došli i hrvatski vjernici iz drugih dijelova Mađarske, Zale, Gradišća, Baranje, Bačke, te brojni pojedinci o vlastitom prijevozu. Vjernici iz Martinaca su pješke nasipom došli do Doljanaca u molitvi križnoga puta, s križem i crkvenim zastavama. Svim nazočnima podijeljen je Liturgijski vodič XIV. Državnog hodočašća Hrvata u Mađarskoj – Drvljanci i primjerak vjerskog časopisa Zornica nova.

Svetu misu predvodio je đakovačko - osječki nadbiskup u miru mons. Marin Srakić, uz pečušskog biskupa Lászlóa Felföldija i braću svećenike, na čelu s martinačkim župnikom Ilijom Čuzdijem i voditeljem Hrvatske referature Pečuške biskupije Augustinom Darnaijem. Nazočne, među njima i svećenike u ime HDS-a pozdravio je predsjednik HDS-a Ivan Gugan, pročitavši i poruku državnog tajnika Ureda premijera odgovornoga za vjerske odnose i narodnosti Miklósa Soltésza. Među uzvanicima je pozdravio veleposlanika Mladena Andrića, generalnog konzula Dragu Horvata, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu, predstavnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i savjetnika s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu Milana Bošnjaka, suradnika Ureda Ivana Zebu, te hrvatske vjernike.

Svetu misu predvodio je đakovačko - osječki nadbiskup u miru mons. Marin Srakić, uz pečušskog biskupa Lászlóa Felföldija

Državni tajnik Soltész u svojoj poruci, koju je na mađarskom jeziku pročitao predsjednik HDS-a, je između ostaloga napisao: „Hrvatsko-mađarska suradnja i uzajamno poštovanje temelji se na prijateljstvu, jer se sudbina dviju država spaja, kako u prošlosti tako i danas. Mi, Mađari smo se kroz svoju povijest više puta borili za samostalnost, i osjećamo hrvatsku težnju za slobodom. Iako je državna zajednica dvaju naroda opstala osamsto godina, u njoj je Hrvatska sačuvala svoju autonomiju. Oba naroda pripadaju zapadnom, kršćanskom svijetu, zajedno su se borili protiv Tatara i Turaka. I danas su jake mađarsko-hrvatske veze, naime, i dalje nam je zajednička obrana europskih granica zbog pritiska migranata na balkanskoj ruti. Oba naroda se slažu kako je zajedničko nasljeđe, očuvanje kršćanske vjere i kulture, prenošenje istih te kontinentalno jedinstvo moguće osigurati tek suradnjom nacionalnih država.“ Državni tajnik poželio je svim hodočasnicih blagoslov, članovima hrvatske zajednice uspješan rad u

ostvarenju planova i ciljeva te naglasio kako i ubuduće mogu računati na podršku mađarske Vlade.

Pečuški biskup László Felföldi pozdravljajući okupljene je svima s iskrenom ljubavlju zaželio dobrodošlicu, pogotovo nadbiskupu u miru mons. Marinu Srakiću, zahvalivši se na njegovoj velikoj žrtvi što je s nama došao podijeliti misno slavlje. „Ja još ovaj svijet učim i proučavam, ali bih volio biti stalno nazočan u vjerskom životu hrvatske manjine u biskupiji, srdačno pozdravljam i političare, svećenike i sve hodočasnike koji su iskrena srca došli da bi s nama slavili, želim da se svi obogaćeni u tijelu i duši vratimo svojim kućama. Bog blagoslovio ovaj današnji susret.“

Vjernike i biskupa Felföldija je na početku misnoga slavlja pozdravio mons. Marin Srakić kazavši kako „za Isusa stoji napisano: dođe svojim, njegovi ga ne primiše. Ja sam više puta bio u nekim zajednicama i svaki put kada sam se vraćao kući mogao sam zaključiti: dođe svojim i njegovi ga primiše. A posebno mi je drago biti u ovoj zajednici, u kojoj je stasala i naša obitelj (Srakići). Prije tristo godina. Kažu knjige da se doselila negdje iz Santova, da je preko Belog Manastira i Mohača došla u Podravinu i tamo se nastanila u Župi Harkanovci kod Valpova. Došao sam, draga braćo i sestre da s vama proslavim blagdan Presvetog Srca Isusova. Blagdan, kojim u jednom blagdanu, jednome danu želimo proslaviti sve one tajne koje smo slavili tijekom crkvene godine, od prvoga dana adventa do današnjega dana. Da slavimo ono što Bog jest. Bog je ljubav. Zato nas privlači ovaj blagdan, zato smo došli da zajedno zapjevamo, molimo i šutimo na čast onoga koji je svoju ljubav pokazao do te mjere da je svoje srce otvorio za svakoga čovjeka.“

U svojoj homiliji započeo riječima „Isuse blaga i ponizna srca učini srce moje po srcu svome“ mons. Srakić je između ostaloga kazao kako je nekada „dok je bio župnik znalo biti dosta nestaš-

Dio uzvanika

Okupilo se mnoštvo u Drvljancima

ne djece u crkvi i obično su galamila, pa su uveli da pjevaju gore narečenu pjesmu, i odjekivala je crkva dječjom pjesmom. U svojim propovijedima svećenik bi nerijetko zagrmio: ostavite se grijeha, obratite se. Takvih je duhovnih vođa koji grme sve rjeđe. Tko se ne sjeća pučkih misionara, tribuna. Takvi su propovjednici danas rijetki. Oni su postali skeptični ići tim putem. Morali su mijenjati način i pristup. Danas, na današnji blagdan je u sredini našega razmatranja jedno srce. Srce. Tako jednostavna i tako obična riječ, a teška za doreći, jer je bogata znakovitošću i značenjem. Srce. Pa to nije tek neki mišić, već je to znak. Kao što fizički srce vlada našim životom, krvotokom, a prestanak njegova rada navještava smrt, tako je u moralnom smislu srce središte čovjekova duhovnog života i odraz nutrine razumnog i slobodnog bića. O, blago čovjeku koji ima srce, koji je dobrog srca.

Za vrijeme nedavnog rata pitali su generala Adžića: kako si imao srce bacati bombe, granate tamo na ona mjesta gdje su bila djeca i starci. On je rekao na to: „Ja nemam srce.“ Iz srca dobrog i zlog izlaze dobra i zla djela. Preljubi, mržnje pa i terorizmi... Srce izražava i raspaljuje strasti koje izlaze iz naše nutrine, a i volju kojom ravna razum. Srce upravlja osjećajima, vlada strastima, suvereno odlučuje slobodom. Srce je središnjica duše, a u Bogu to je sama bit, ljubav“, rekao je nadbiskup Srakić.

„Bog je Srce. Danas tu ljubav svetujemo u obliku Srca. To je srce oca koje je bolno uciviljeno zbog bola njegove djece, kao što kaže prorok Izaija. To je srce majke. Bog je srce, jer ljubi, on je toliko ljubio svijet da je poslao svoga Sina jedinorođenoga. Tako se božja volja utjelovila, tako je i ona postala Srce bez premca i božansko i ljudsko. Kao Bog Isus je Ljubav i Dar, a kao čovjek on je osjećaj i slobodna volja. Bog čovjek nas tako ljubi, sve do poniženja i križa, da je dao da njegovo tjelesno srce probode vojnik. Njegovo probodeno Srce je ljudima postalo znak spasenja. Znak vječne božje ljubavi prema nama.

Da se u pustinji ljudskoj, ljudskog života spasimo od ugriza paklene zmije i mi moramo promatrati križ probodenog Srca. Uprimo svoj pogled braćo i sestre. Vjerujemo u ljubav, to je poruka današnje svetkovine Presvetog Srca Isusova. Ljubav. Pitamo se. Koliko vrijedi naše srce, je li ono dobro ili zlo. Kako pred Bogom izgleda. Je li s njim zadovoljan ili mu je odvratno. Pred Bogom vrijedi samo ono i onaj koji nasljeđuje Srce bez premca. Srce Isusovo. Isus je odgovor. Na kraju svih blagdana sve smo saželi u jedan dan, dan Presvetog Srca Isusova. Jednim danom i jednom riječju da kažemo Bogu: hvala ti za svoju Ljubav, za svoje Srce, hvala ti za svoga Sina“, rekao je mons. Srakić, dodavši „Bog je Ljubav koja nema granica. Granica je naše srce, koje prima neograničenog Boga u znak zahvalnosti za ono što je on učinio koji je stvorio čovjeka i posvetio ga duhom svetim. Amen.“

Brojni hodočasnici došli su sa svih strana

Na kraju svete mise nadbiskupu u miru mons. Srakiću i biskupu Felföldiju u ime Odbora za vjerska pitanja Hrvatske državne samouprave zahvalila se dopredsjednica Odbora Lila Trubić te s predsjednikom HDS-a Ivanom Guganom predala prigodne darove.

Svetu misu pjevale su članice Ženskog pjevačkog zbora „Korjени“ i KUD-a Podravina, a svirao je Orkestar Vizin. Nakon svete mise hodočasnici su priređen objed i druženje uz tamburaše Orkestra Vizin u Martincima.

Branka Pavić Blažetin

ZAZIVI SRCU ISUSOVU

Srce Isusovo, jedina ljubavi moja, smiri me!
Srce Isusovo, najdraža pjesmo moja, razveseli me!
Srce Isusovo, vedrino mojih dana, razbistri me!
Srce Isusovo, sunce životvorne milosti, ogrij me!
Srce Isusovo, riječi mudrosti i života, pouči me!
Srce Isusovo, obilje blagog milosrđa, pomiluj me!
Srce Isusovo, prebistri studenče Božji, operi me!
Srce Isusovo, balzame preteških rana, iscijeli me!
Srce Isusovo, žitnico rajskog obilja, nahrani me!
Srce Isusovo, izvore djevičanskog vina, napoji me!
Srce Isusovo, putnicima neugasiva zvijezdo, vodi me! Srce Isusovo,
plamene žaru ljubavi, zapali me!
Srce Isusovo, glasu najboljeg savjeta, prati me!
Srce Isusovo, pečino nježnih golubica, sakrij me!
Srce Isusovo, prijestolju kraljevstva neba, osvoji me!
Srce Isusovo, otvoreno utočište pokajnika, spasi me!
Srce Isusovo, luko u olujama života, zaštiti me!
Srce Isusovo, vječni raju moj, primi me!

Hrvatska glazbena večeru u Kulturnom centru bačkih Hrvata

Noć hrvatske pop-glazbe

Nakon popuštanja protuepidemijskih mjera i pokretanja javnih događaja, 4. lipnja održana je prva ovogodišnja kulturna priredba u Kulturnom centru bačkih Hrvata u Baji. Na prvoj od dvije najavljene Hrvatske glazbene večeri održana je „Noć hrvatske pop-glazbe“, koja je okupila pedesetak posjetitelja iz Baje i okolnih naselja, Aljmaša, Dušnoka, Kaćmara, Santova, Sentivana i Gare.

U ime Kulturnog centra bačkih Hrvata, okupljene je na otvorenom srdačno pozdravio ravnatelj Kulturnog centra Mladen Filaković. „Neizrecivo sam sretan što vas mogu danas ovdje pozdraviti, budući da je ovo naša prva ovogodišnja priredba i zato što je previše vremena prošlo otkako smo se posljednji put sreli“,

Dječji pjevački zbor „Dušenici“ iz Dušnoka

programa, dvosatni koncert je otvorio dušnočki harmonikaš János Balog, koji je izveo racko kolo. Hrvatski dječji pjevački zbor „Dušenici“ iz Dušnoka u njegovoj pratnji izveo je nekoliko slavonskih hrvatskih pjesama i jednu tradicionalnu rackohrvatsku pjesmu.

Članovi pjevačkog zbora „Dušenici“ su učenici viših razreda Dušnočke osnovne škole koji redovito pjevaju omiljene tradicionalne hrvatske pjesme svoga kraja, ali i novije hrvatske pjesme. U izvornoj rackohrvatskoj nošnji redovito nastupaju na raznim školskim i izvanškolskim priredbama. Djecu je pripremila voditeljica zbora i učiteljica hrvatskoga jezika Silvija Varga.

Usljedio je cjelovečernji koncert Pinka banda iz Petrovog Sela, koji je predstavio voditelj Nikola Kohuth. Sastav je na čelu s Nikolom Kohuthom počeo svirati početkom 90-ih godina prošloga stoljeća, a otada redovito nastupa na raznim gradišćanskohrvatskim pri-

kazao je uz ostalo Mladen Filaković te izrazio nadu da će uspjeti ostvariti sve planove i programe planirane za ovu godinu. Ujedno je najavio i cjelovečernji program, nastup Dječjeg pjevačkog zbora „Dušenici“ iz Dušnoka i gradišćanskohrvatskog sastava „Pinka band“ iz Petrovog Sela.

Nazočnima se obratio i generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, koji je uz ostalo naglasio kako je nakon „korone“ ova glazbena večer prigoda da se ponovo družimo. Zahvalio se domaćinu Mladenu Filakoviću na lijepoj organizaciji u okviru koje se predstavljaju gosti od Gradišća do Dušnoka u Bačkoj.

Nakon kratkog predstavljanja sudionika

Sastav „Pinka band“ iz Petrovog Sela

Dio nazočnih

redbama u Austriji, Slovačkoj i Mađarskoj, od zabava i balova do svatova i koncerata. U okviru glazbenog vremeplova Pinka band je oduševio domaću publiku omiljenim melodijama hrvatske zabavne pop glazbe od 80-tih godina do danas. Bio je to prvi nastup Pinka banda u Baji.

Nakon popuštanja protuepidemijskih mjera i otvaranja bila je to prva kulturna priredba bačkih Hrvata koja se mogla posjetiti samo uz potvrdu o cijepljenju.

Kako je na kraju najavio Mladen Filaković, Hrvatske glazbene večeri nastavljaju se 2. srpnja, kada će se prirediti Hrvatska tamburaška večer uz sudjelovanje mladih bačkih tamburaša pod vodstvom učitelja tambure Attila Csurajja te tamburaškog orkestra Grge Pozsgajja i prijatelja.

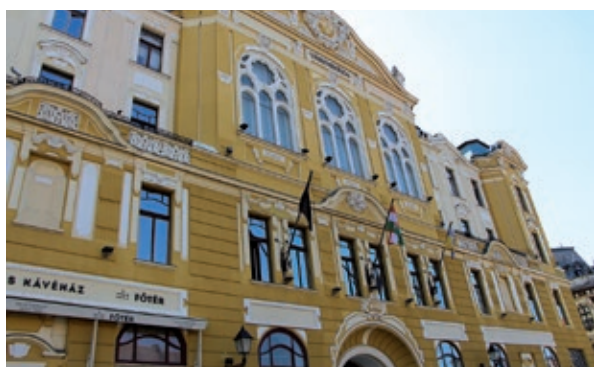
S.B.

Dom narodnosti i civilnih zajednica

Početak svibnja u zgradi Gradskog poglavarstva u Pečuhu otvoren je Dom narodnosti i civilnih zajednica, koji je svečano predan na uporabu 18. lipnja. Ured je to koji bi trebao koordinirati i podržavati aktivnosti narodnosti i civilnih zajednica u gradu podno Mečeka. Ured je nakon obnove prostorija otvoren na inicijativu Narodnog savjeta, koji je pri Samoupravi grada Pečuha kao svojevrсни odbor Gradske skupštine osnovan 2010. godine. Savjet čine predsjednici jedanaest narodnosnih samouprava koje su u gradu osnovane nakon izbora 2019. godine, uz predsjednika koji je zastupnik Gradske skupštine i savjetnik za narodnosti. Sadašnji predsjednik Savjeta je zastupnik Gradske skupštine István Auth, a Hrvate zastupa predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha dr. sc. Stjepan Blažetin. Ulaz Ureda nalazi se pored glavnog ulaza Gradskog poglavarstva na Trgu Szechenyi. Prostorije su u prizemlju i na katu, gdje je smještena i manja konferencijska dvorana.

U prizemlju je ured dobrodošlice, uredski i izložbeni prostor. Obnovu je koordinirao predsjednik Savjeta u dogovoru s članovima, koji su izrazili zadovoljstvo što napokon narodnosti u Pečuhu u Gradskom poglavarstvu imaju i službene prostorije, koje mogu koristiti za svoje potrebe. Cilj je ponuditi zanimljive programe i pomoći u njihovom ostvarivanju, te i time jačati turističku privlačnost Pečuha u korist građana, koji će pri planiranju putovanja iz prve ruke dobiti sve informacije o putovanju u matične države pečuških narodnosti. Želi se jačati veza narodnosnih samouprava u gradu s maticama i njihovim diplomatskim predstavnicima te postići upostava novih gospodarskih veza. Žele se organizirati i periodične izložbe kojima će se javnosti približiti narodnosna kultura, uz kulinarske i programe za mlade, stoji u priopćenju Samouprave grada Pečuha. *Branka Pavić Blažetin*

Druženje na katoljskoj Planini

Na katoljskoj Planini i ove su godine vlasnici podruma na Duhove iznijeli stolove, potpalili vatru ispod kotlića, družili se i veselili. Šokački Hrvati iz Katolja brdo ponad sela gdje im se nalaze vinogradi nazivaju Planina. I mohački šokački Hrvati idu u Planinu kod svojih vinograda. A tko još od nas nije čuo za čuvena vina mohačke vinske kuće Planina i njenog vlasnika, našeg Zolija Horvátha. Vratimo se mi Katolju. Stari su Šokci svoj „novi sad“ vinograda zasadili bliže selu, jer su se nekada davno njihovi vinogradi protezali sve do Kemenda. S katoljske Planine vidi se daleko sve do Pečuha, a dolina ispod nje nam je na dlanu. Jedan od poznatijih katoljskih mikrotoponima je upravo Novi sad (što su novi nasadi vinograda). Kraljice su ove godine izostale u Katolju, ali je druženje obitelji i prijatelja bilo okupano toplim zrakama svibanjskog sunca koje se smiješilo katoljskoj Planini. *B.P.B.*

Foto: LUCA IVANKOVIĆ

PEČUH

Hrvatska samouprava Pečuha svakih šest mjeseci raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija hrvatskim srednjoškolicima, koji imaju prebivalište u Pečuhu. U ovom su polugodištu dobitnici stipendija gimnazijalci hrvatskog obrazovnog centra Miroslava Krleža Dorina Hilmer, Fruzsina Ronta i Bianka Bosnyák.

ŠIKLOŠ

Hrvatska samouprava Šikloša iz potpore Fonda „Gábor Bethlen“ od 500 000 tisuća forinti organizira Jezični kamp s noćenjem od 16. do 21. kolovoza u Mohaču. Dobivena potpora je u znaku ostvarivanja Hrvatskog jezičnog kampa u suradnji s Osnovnom školom „Dorottya Kanizsai“ iz Šikloša. U kampu mogu sudjelovati učenici od 5. do 8. razreda koji u školi pohađaju kružok hrvatskoga jezika, za njih je sudjelovanje besplatno.

Sambotelski biskup na proslavi Dana grada Siska

Sambotelski biskup János Székely je u petak, 4. lipnja, boravio u prijateljskom gradu Sisku u Hrvatskoj i sudjelovao na proslavi Dana grada Siska i blagdana svetog Kvirina, njihovog nebeskog zaštitnika. U zajedništvu sa svojim domaćinom, sisačkim biskupom Vladom Košićem te drugim visokim hrvatskim crkvenim velikodostojnicima, biskup Székely je služeći na hrvatskom jeziku predvodio središnje blagdansko misno slavlje u bazilici svetog Kvirina, u sisačkoj gradskoj četvrti Zeleni brijeg, u kojem je sudjelovao veliki broj vjernika iz Siska i okolice.

Bilo je to najveće vjersko okupljanje u sisačkom kraju nakon katastrofalnog potresa koji je Sisak, Glinu i Petrinju na Banovini, pogodio 29. prosinca 2020. godine, a u kojem su mnogi stanovnici ostali bez svojih domovina i smješteni su u kontejnerima kao privremenom smještaju ili čekaju za zamjenski smještaj ili sanaciju i obnovu svojih kuća ili stanova. Sisački biskup Vlado Košić zahvalio se biskupu Székelyu na velikoj pomoći Biskupije Szombathely/Sambotel, posebno gradišćanskih župa, nakon potresa u kojem je stradao i veliki broj crkvi, kapela i župnih kuća. Također se sisački biskup Vlado Košić zahvalio mađarskom narodu i mađarskoj Vladi na velikoj pomoći i potpori nakon potresa, rekavši kako to dokazuje veliko prijateljstvo i zajedništvo. U homiliji, koju je predvodio u zajedništvu sa sisačkim biskupom Vladom Košićem, bjelovarsko-križevačkim biskupom Vjekoslavom Huzjakom, varaždinskim biskupom Božom Radošem, križevačkim vladikom Milanom Stipićem, zagrebačkim pomoćnim biskupima Mijom Gorskim i Ivanom Šaškom, rektorom bazilike preč. Robertom Jakicom i 60-ak svećenika, biskup Székely je podsjetio na dugu i bogatu povijest i zajedništvo kršćanskih zajednica u Mađarskoj i Hrvatskoj, ukazavši na značaj obostranog štovanja sisačkog biskupa svetog Kvirina koji neraskidivo povezuje gradove prijatelje Sisak i Szombathely. Na početku, pozdravivši sve okupljene, biskup Székely je rekao kako je s radošću došao u Sisak, na slavlje sv. Kvirina te kako hrvatski i mađarski narod povezuje tisućljetna zajednička povijest, a još više naša zajednička kršćanska vjera. „Među mađarske heroje, velikane pripadaju Nikola Zrinski i Nikola Jurišić, koji su junački branili našu zajedničku domovinu od Turaka, branili naše obitelji, svoju vjeru. Uveliko se štuje u Mađarskoj i sveti Marko Križevčanin, košički mučenik, blaženi kardinal Alojzije Stepinac. U Biskupiji Sambotel me je prvi posjet vodio u jedno hrvatsko selo, u Petrovo Selo, nakon nekoliko dana što sam se doselio u Sambotel. Neočekivano sam stigao poslijepodne te sam posjetio grupu mladeži. Stupio sam u crkvu. U crkvi je bilo tridesetak ili četrdesetak ljudi koji su lijepo, na hrvatskom jeziku molili krunicu. Do-

Misno slavlje u bazilici sv. Kvirina u Sisku

znao sam da se to tako događa svakog dana. U Biskupiju Sambotel pripadaju naša hrvatska sela: Petrovo Selo, Narda, Serdahel i druga - među ona koja su najpobožnija, koja se drže najjače svojih kršćanskih vrijednosti. Draga braćo i sestre! Na današnjem slavlju zahvalimo za našu zajedničku vjeru, za onu vjeru koja je preko tisućljeća čuvala naše narode! Pomolimo se da na stijeni vjere gradimo život naših obitelji, budućnost naših naroda, budućnost Europe“, rekao je biskup Székely. U nastavku homilije, biskup je naglasio: „Današnji praznik poruka je da živite svoju vjeru u svojoj obitelji! Ponovo otkrijte obiteljsku molitvu, prenesite blago vjere svojoj djeci i unucima! Ovo je najveće blago koje će ih pratiti čak i kad više ne možete biti uz njih. Današnji praznik poruka je da hrabro objavite svoju vjeru, kao što su to činili prvi kršćani, slobodno ju prenesite svojim suradnicima, prijateljima“. Dragom gostu iz prijateljske mađarske biskupije, na dolasku se zahvalio i rektor bazilike sv. Kvirina u Sisku preč. Robert Jakica, koji je istaknuo „da današnju svetkovinu slavimo u posebnim i teškim vremenima kada se često osjećamo nemoćnim pred bolestima i silom prirode, ali i kako gledajući našu povijest od sv. Kvirina do danas, čovjek ovog kraja nikada nije odustajao niti se predao u milost i nemilost svega onoga što mu je život donosio“. Na proslavi Dana grada Siska i blagdana sv. Kvirina u Sisku i Hrvatskoj, sudjelovali su i predstavnici hrvatske zajednice iz Sambotela, Hrvatskog Židana, Narde i Petrovog Sela.

Željko Maljevac

FOTO: STIJEPAN VEGO

Vrijedan dar Župe sv. Kvirina za biskupa iz Sambotela

Trenutak za pjesmu

Haiku

driveni još svit
cmari se mutna voda
čistilišće gre

Šandor Horvat

Zbogom, Mate Farkaš! (1947. – 2021.)

Drobi nas smrt, Mate!

Jedan kratki plamen je naš žitak... „Projdemo, svi projdemo, stana ovde nimamo, ar nek putniki jesmo...“, tako jačimo sve gušće i gušće u naši crikva. Nemoćno primamo vesti, kot i ovu, u nedilju, da Te već nij'. I to zapravo onda, kad se je svečevala Tijelova. Dovidob svako ljeto s Tobom, u kemljanskoj prošeciji kot i fajbegarskim zapovidnikom.

Naglo, neočekivano drobi nas smrt, Mate! A s tim skupa rastira naše sanje, zagnjavi naš jezik, briše sa zemlje živi hrvatski broj. Bio si človik od srca i čina, dokle su se drugi razmišljali, Ti si htio i kanio nešto već učiniti za svoj narod. I tako kot zastupnik kemljanske Hrvatske samouprave jur od 1998. Ljeta, tako kot aktivni srebrni jačkar domačega Maloga Dunaja, a i pjevač zbora Gradišćanskih Hrvatov, Pax et Bonum. Ognjobranstvo si si najerbao od oca i sve dosad, svisno si peljao svoju brigadu i pri ognji, i pri vodi, i pri svečevanji. Nigdor Ti ništ zamiriti ne more, kad si bio človik za društvo, pomoćnik u svakom slučaju, skroman, skoro i nevidljiv s tihim glasom. Djelao si u pozadini, marljivo da nikogar ne bantuješ, da nikomur ne budeš na putu, ali tvoja aktivnost falit će sa svakoga područja, ne samo kemljanskoga žitka.

Drobi nas smrt, Mate! Nemilosrdno nas otkinja od grane, od najmilijih i ljubljenih. Prvo je prošao tvoj kolegar, takaj zastupnik Hrvatske samouprave Mate Nović, a sad si ga Ti slijedio. Znam, vi dva već redite tamo odzgora posle rod-noga sela. Ali i nehoteć se postavlja u meni pitanje: Kad tvoja generacija se čisto otpravi od Kemlje, što će biti s ostavljenimi? Što će biti s Miloradićevimi putokazi na vaši placi, po vaši ulica? U strašnom smo zgubitku, nanovič. Kemlja i kemljanski Hrvati s ove pozicije dobiti već neće moći. Dalje Te nij', ni Tvojega smiha, ni Tvoje bijele, akuratno ispeglane rubače, u kojoj si bezbroj puta jačio, a nećemo čuti ni Tvoju hrvatsku rič s tom Tvojom čudnovitom intonacijom. Vjerujem da si bio gizdav, kolikimi su skupadošli pred Ognjogasni dom, 7. junija, u pondiljak navečer, na spominak Ti sviću nažgati i spojiti se u misli s Tobom. A Ti, Tebe su dolipustili u škuri grob u cimiteru Hrvatske Kemlje, 15. junija, utorak, med svoje. Neka Te Bog daruje s mirnim počivkom i sa svimi nebeskimi nagradami. Zavridio si, kad nisi zaman bio med nami.

Zbogom Mate, još i tod na mirniji vali neka prestati moliti i nas preporučati u obrambu Majke Božje!

Timea Horvat

Koljnofski sridnjoškolci uspješno položili jezični ispit

„Srce nam je puno radosti kad vidimo da je našim mladim važan hrvatski jezik“, tako je rekla Biserka Brindza, bivša učiteljica koljnofske Dvojezične škole Mihovil Naković, ka trenutačno djela i živi u austrijskom Gerištofu, ali se nije mogla čisto otkinuti od gradišćankohrvatskoga naselja. Naime, tamo ju vežu ne samo lipi spominki, nego i negdašnji školari ki su većinom sridnjoškolci u Šopronu i imali su volju i snagu nastaviti s učenjem i vježbanjem hrvatskoga jezika. Na početku s online-pripravom, kasnije uživo je poteklo ljeto od pripreve, kad su se mladi konačno javili na jezični ispit u Bajuu i u misecu aprilu i srično su ga i položili. Virág Erdősi i Alíz Boros su odlično zgotovile viši stupanj C1 usmenoga ispita, dokle Zorka Bauer i Luka Gludovatz uspješni su bili u polaganju sridnjega stupnja, na usmenom i pismenom ispitu. Uz to da svi volu hrvatski jezik, imaju hrvatske korene i svi su aktivni u kulturnom žitku Koljnofa. Svi sviraju na tamburi, jaču i tancaju u folklornom društvu. U Šopronu nije bilo mogućnosti da se dalje uču po hrvatski (iako je negda uspješno funkcionirala nastava i za sridnjoškolce) zato je poiskana na privatnoj liniji bivša učiteljica, sad jur s austrijskom adresom, jer mladi nisu htili izgubiti sve ono, što su si naučili tijekom osam ljet koljnofskoga školovanja. Kako smo doznali, hrvatski jezik svi redom vidu i u svoji daljnji plani. Zorka se pripravlja na Medicinski fakultet, Alíz želji biti pravnica, Virág bi kanila otpriti privatnu čuvarnicu kade, pravoda ni hrvatski odgoj neće biti zanemaren, a Luka sanja i odlučnima koraki hoda prema veterinarstvu. „Meni je bila terapija s njimi provesti vrime, jako je volim i želim im od srca sve naj-lipše i najbolje“, dodala je još učiteljica ka je tvrdila, skupnom djelu još nij' kraj. Imaju već nove cilje, jer oni ki su položili sridnji, željili bi i viši stupanj, a ki su položili usmeni ispit, probat će za odredjeno vrime izboriti se i na pismenom polju pri usavršavanju hrvatskoga jezika.

Tiho

Bogatstvo...
**Petar Herić iz Gornjega Četara i Mate Farkaš
sad jur skupa jačaju nebeski zbor**

Oproštajna svečanost HOŠIG-ovih vrtićara

U auli budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole i đачkog doma 3. lipnja priređena je oproštajna svečanost vrtićara. Vrtić pohađa ukupno 42 mališana, a toga dana od vrtića se opraštalo njih 12. Većinu mališana moći ćemo ponovno vidjeti početkom rujna na otvaranju 2021./22. školske godine.

Dana 3. lipnja od najstarijih 12 vrtićara sedmero su postali najmlađi članovi HOŠIG-ove obitelji. Naime, toliko njih će iz vrtića nastaviti naobrazbu u HOŠIG-u, dok ostali školovanje nastavljaju u umjetničkoj ili osnovnoj školi Montessori. U vrtić se do sada za 2021./22. odgojnu godinu upisalo trinaest mališana. U tri mješovite grupe (Vjeverice, Zečiči i Leptirići) odgoj se odvija na hrvatskom jeziku. Ravnateljica je Magda Havasi, a odgajateljice su Jelica Kőrösi, Lilla Takács, Biserka Režek, Zsófi Dálnoki, Marjetka Gál i pedagoška asistentica Mirela Kulcsár. Teta Mirela izradila je brojne dekoracije, pa tako i ovu za opraštanje, što svjedoči o njenoj iznimnoj kreativnosti i vještini. Uz završnu svečanost odgajateljice su tijekom godine priredile tradicionalne priredbe poput Majčinog dana, Sajma povodom blagdana sv. Mihovila, maškara, dočeka sv. Nikole i Božića. Po grupama su pak obilježeni Dan vode, drveća i ptica te Dan životinja.

Pripreme za taj vrlo značajan događaj započele su tri tjedna ranije. Za program su odabrane popularne brojalice, igrice i pjesme na hrvatskom i mađarskom jeziku. Odgajateljice su sa smiješkom rekle da je za pjesmu o bubamari znala cijela škola, jer su probe tekle u auli za vrijeme školske nastave. Tradicionalni dio programa je kada odgojiteljice rukama oblikuju luk ili kapiju, kroz koji prolaze mališani na zvuk pjesme „Kis kacsá fürdik“.

Na kraju su se mlađi predajom simbolične putne torbice u ime vrtića oprostili od najstarijih. Završni dio svečanosti prikazan je roditeljima na dvorištu. Potom su svečari sjeli za stolove i tortom, sokovima proslavili taj važan životni događaj. Mališane čeka bezbrižno ljeto, a od rujna i nova lica, svijet brojki i slova.

Kristina Goher

Izlet na dva kotača

Hrvatska samouprava Čepela, XVI. okruga i Tukulje pozivaju sve ljubitelje bicikliranja, romobila i koturaljki na izlet u Tukulju, koji će se održati 19. lipnja. Okupljanje sudionika je u 9 sati kod HOŠIG-a ili u 9:45 sati kod vodotornja u Čepelu (Posztógyár út 1). Polazak je u 10 sati iz Čepela. Duljina rute je 19 km. Tijekom izleta planira se nekoliko zaustavljanja, vozi se u laganom tempu. U Tukulji sudionike čeka piknik i posjet muzeju. Povratak je oko 16 sati, po slobodnom izboru na dva kotača ili prigradskom željeznicom (HÉV). Program je besplatan, uključujući i voznu kartu za HÉV.

Pedagoški Oscar za židansku ravnateljicu član-škole

Marija Szabó: „Za me je ovo priznanje zato važno, kad je dodijeljeno od struke!”

Od česa je dobar jedan pedagog? Gdo more dobiti povjerenje dice? Kakov karakter je k tomu tribi i kakovo znanje? Što potribuje i kakovoga človika i meštra današnje obrazovanje? Postavljaju se pitanja oko pedagoškoga dana, pri početku, ali uprav na završetku jednoga školskoga ljeta. U ovom slučaju pri ovov visti, sumlje nij’...

Neteducatio je stručna „institucija” ka svako ljeta dodiljuje pedagoški Oscar. Anonimno se označuju pedagogi, ki bi završili priznanje, a onda po pozivu ovoga foruma moraju sastaviti stručni materijal o sebi i svojem djelovanju. Po ocjenjivanju stručnoga žirija već od jezero kandidatov sve skupa četirmi imaju šansu dobiti ovo priznanje (jedna čuvarničarka, jedna školnikovića za niže razrede, jedna učiteljica za gornje razrede i jedan pedagog sridnje škole). Ljetos ovo stručno odličje pripalo je i židanskoj direktorici član-škole Mariji Szabó. „Mislila sam da nikako nimam šansu za ovo odličje, tako sam i začela pripraviti Power Point i video za poslanje. Stavila sam moju najdražu pjesmu „Selo u Gradišću” s brojnim kipici od dice, ar je jako volim. Približno tako, kot i svoju struku, u kojoj djelam jur desetljeća dugo. Ovo aktualno školsko ljetos mi je po broju trideset i šesto.”

Židanka Marija Szabó završila je povijest i knjižničarstvo, informatičke tečaje, pedagošku struku hrvatskoga jezika i književnosti, studij za voditeljicu odgojno-obrazovne ustanove. Hrvatsku diplomu školnikovića za niže razrede je dobila u Baji 2013. ljeta i stalno se trudi poiskati i najti nove pute i tečaje za usavršavanje. Od 2009. ljeta je voditeljica male židanske škole, polag toga podučava i hrvatski jezik i brine se i za odgoj 33 školarov, a spolom razmišlja, čim i kako bi mogla upeljati novosti u školski žitak. „Kad sam dobila obavist da sam ja zibrana za ovo odličje, presenetila sam se, ali nikomur nisam povidala. Još i moji kolegari nisu znali za to, samo onda kad mi je dostavljeno. Za me je ovo priznanje zato važno, kad mi je dodijeljeno od struke” je rekla odlikovana židanska pedagoginja, ku su za objavom oblile čestitke i razne gratulacije od svih krajev ovoga orsaga, štoveć i iz Hrvatske. Zato iz Hrvatske, kad više od pet ljet židanski školari jur domom putuju u Mariju Goricu, kraj Zaprešića. S tim naseljem je ne samo škola, nego i mjesto potpisalo ugovor o suradnji. S priznanjem skupa ide i mogućnost sudjelovanja na usavršavanju, ali kupovanje knjig u vridnosti od 100 000 ft. „Obožavam svoje djelo i svoju dicu. Ljeta 2019. sam po treći put dobila povjerenje na pet ljet za peljanje male židanske škole. Potruditi ću se još bolje i efikasnije učiniti sve za moje školare i za ovu malu ustanovu, ča ni najmanje nije laka zadaća”, dodala je na kraju razgovora odlikovana peršona, kojoj ovput i mi gratuliramo i željimo joj mnogo strpljenja i izdržljivosti na daljnjem pedagoškom putu.

Tiho

Pilj nacionalnomu zajedničtvu u Koljnofu

Jedan od, prvoga junijskoga vikenda otkrivenih, najlipših spomenikov se nahadja u Koljnofu. Na spomen 101. obljetnice, potpisanja nepravičnoga trianonskoga mirovnoga ugovora i ujedno na Dan nacionalnoga zajedničtva, 4. junija, u petak, u Gradišću na brojni mjesti su otkriveni slični mementoji. „Tribamo i to naglasiti da na zapadnom dijelu Ugarske ne notira se samo Dan nacionalnoga

Foto: DR. FRANJO PAJRIĆ

Spomenik s kotrigi šopronskoga društva

zajedničtva, nego se s turobnim srcem spomenemo i na graničnu rascipanost negda skupnoga gradišćansko-hrvatskoga naroda, od čega se nigdor ne kani pominati” rekao je uz ostalo Franjo Grubić, načelnik Koljnofa. Brončana plaketa s natpisom „Nepokolebljivo” svagdir je ista, na svakom novom spomen-mjestu, početo od Narde, prik Gornjega Četara, Hrvatskih Šic, do Pornove. Na koljnofskoj spomen svetačnosti je Emília Szedlacssek, stručna ravnateljica Nacionalnoga instituta za kulturu, naglasila da pri ovi točka kanu na već mjesti označiti i hodočasno mjesto. Novi pilj Koljnofa, polag potoka u Tilošu, tj. Malom Koljnofu, blagoslovio je mjesni farnik, kanonik Antal Németh, a vijence su položili koljnofski pretpostavni. Slika je napravljena u nedilju, pod svetom mašom, kad su spomen-mjesto poiskali i vijence položili kotrigi Šopronskoga društva čuvarov vojničke tradicije i aktivisti Društva za Koljnof.

Tiho

Biciklijada Bojevo – Dombol

Dana 5. lipnja sjeli su na bicikle sudionici I. biciklističke ture Bojevo – Dombol. Okupilo se oko četrdesetak Hrvata i njihovih simpatizera, ljubitelja bicikliranja iz Bojeva i Dombola. Program su zajednički organizirale hrvatske samouprave Dombola i Bojeva, rekla nam je predsjednica Hrvatske samouprave Dombola Ruža Sebestyén. Spomenute samouprave zajedničkim snagama organiziraju više programa kako bi omogućile druženje i razgovore. Ovo vrijeme pandemije koronavirusa pomelo je mnoge planove koji su se namjeravali ostvariti u prvom polugodištu 2021. godine. S radošću se dočekalo ublažavanje epidemioloških mjera i naši su se ljudi počeli okupljati.

Rano ujutro su Dombolčani osobnim automobilima i prikolicom punom bicikala krenuli prema Bojevu gdje su dočekani bogatim doručkom. Nakon pozdrava i druženja snažni i hrabri krenuli su na biciklističku rutu od 36 kilometara do Dombola. Nekoliko su puta zastali diveći se prekrasnom podravskom kraju. Dobro društvo i vesela atmosfera pratili su ih cijelim putem, a u tom duhu bilo je i dombolsko druženje uz izvrstan grah, pogačice i kolače. Razgovori su se odužili do večernih sati, najhrabriji sudionici ture iz Bolhóa su se svojim kućama uputili biciklom.

Branka Pavić Blažetin

Foto: ORISOVA SEBESTYEN

„Hrvatski gastronomski festival – turnir noćnog nogometa“

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije, mjesne te hrvatske samouprave Potonje 2. srpnja se u potonjskom Rekreacijskom parku priređuje „Hrvatski gastronomski festival – turnir noćnog nogometa“. Druženje počinje u 14 sati programom za djecu, a u 16 sati je natjecanje „Najljepši“ kuhar Podravine – natjecanje u kuhanju tradicionalnih hrvatskih jela. Za svaku prijavljenu ekipu organizatori osiguravaju sljedeće namirnice: 4 kg svinjetine (lopatica, potkoljenica, but), 0,5 kg graha. Tijekom kuhanja svaka ekipa može koristiti i dodatne namirnice, začine, ali gotovo jelo se ocjenjuje isključivo u slučaju da sadrži grah.

U 18 sati je kulturni program na ljetnoj pozornici kojem slijedi zajednička večera, a potom objava rezultata natjecanja u kuhanju. Malonogometni turnir (Noćni kup) počinje u 20 sati, a u 1 sat poslije ponoći je objava rezultata.

ŠOMOD

Hrvatska samouprava Šomođske županije u subotu, 19. lipnja 2021. godine s početkom u 6:00 sati priređuje tradicionalno godišnje natjecanje u ribolovu. Ovogodišnji „KUP PODRAVSKIH RIBIČA“ održat će se na ribnjaku „Domološ“ kod Sigeta. Domaćin priredbe je Ribolovna udruga „Domološ-Žibot“. Nakon dobrodošlice i otvorenja kod ribočuvarske kuće počinje natjecanje koje traje od 7:00 do 12:00 sati, nakon čega slijedi objava konačnih rezultata, uručenje nagrada i zajednički ručak sudionika.

**U Drvljancima
11. lipnja 2021. godine**

Mala stranica

Santovo

Završen likovni natječaj polaznika vjeronauka

S malim zakašnjenjem u Santovu je završen likovni natječaj polaznika vjeronauka koji je raspisan u povodu blagdana svetog Josipa. Iako je planirano da će natječaj biti završen 1. svibnja u povodu blagdana svetog Josipa radnika, do toga nije došlo zbog pandemije koronavirusa i nastave na daljinu. Tako je natječaj na kojem je sudjelovao 41 polaznik vjeronauka od 1. do 7. razreda zaključen ovih dana, izvijestila nas je vjeroučiteljica Katalin Molnar Tomašev, naglasivši kako su sudionici natječaja i najbolji radovi nagrađeni skromnim darovima koje je omogućila Hrvatska samuprava Santova.

S.B.

Zrinski među pomurskim Hrvatima

U Hrvatskoj osnovnoj školi „Katarina Zrinski“ u Serdahelu u okviru programa bazične obrazovne ustanove 8. lipnja održano je predavanje za nastavnike i učenike hrvatskih pomurskih škola pod naslovom „Obitelj Zrinski među pomurskim Hrvatima“. Predavanje je održala kulturna djelatnica i istraživačica povijesti Novog Zrina Edit Kocsis.

Dvije hrvatske osnovne škole u Zalskoj županiji, Osnovna škola u Keresturu i Osnovna škola u Serdahelu dobile su naziv „bazične obrazovne ustanove“. Obje ustanove doprinose uspješnosti pedagoškog rada u regiji, surađujući s obrazovnim ustanovama koje su spremne podijeliti dobru praksu i iskustva, a omogućuju i održavanje stručnih radionica te žele biti partneri u organiziranju raznih natjecanja i usavršavanja. Narodnosna bazična ustanova treba biti uzorna u očuvanju nacionalne samobitnosti,

Predavačica Edit Kocsis govori o zanimljivim istraživanjima

razvijanju narodnosnog jezika, povijesti, narodopisa, književnosti i kulture, nuditi izvannastavne aktivnosti narodnosne tematike, surađivati s drugim (kulturno-prosvjetnim) narodnosnim ustanovama i imati suradnju s ustanovama iz matice. Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ u Serdahelu od 2017. godine bazična je ustanova i organizira razne seminare, predavanja za nastavnike i učenike. Tijekom 2020/21. školske godine zbog pandemije nisu se mogli održati programi poput hospitacije studenata Sveučilišta iz Zadra, odnosno predavanja predavača iz Hrvatske i oglednih satova, ali ipak je pred kraj školske godine ostalo malo vremena da se nešto nadoknadi. Tako je serdahelska škola nedavno za nastavnike hrvatskih pomurskih škola organizirala „Forum o položaju Hrvata u Mađarskoj“ na kojem je sudjelovao glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga, a ovaj put i predavanje o obitelji Zrinski u povodu prošlogodišnje četristote obljetnice rođenja Nikole Zrinskog Čakovečkog. Predavanje je bilo namijenjeno učenicima viših razreda kako bi u okviru narodopisa više doznali o povijesnom liku koji je imao posjede i u Pomurju, među ostalim na tromedji Belezne, Kerestura i Tiloša te utvrdi Novi Zrin. Predavačica Edit Kocsis još za vrijeme svog rada u Belezni upoznala se sa znanstvenicima, istraživačima koji su radili na arheološkim iskopavanjima na lokaciji Novi Zrin i tako se uključila u radove, a više puta bila je i organizatorica „Kulturoloških susreta Novi Zrin“. Toliko je zavoljela povijest Zrinskih da već godinama održava predavanja o njihovoj važnosti, prouča-

Učenici pažljivo prate predavanje o Zrinskim

vajući nova povijesna vrela. Na predavanju je učenicima nastojala predočiti posebnost obitelji Zrinski, posebice bana i pjesnika Nikole Zrinskog, koji je u svojim promišljanjima bio ispred svog vremena. Objasnila je na koji se način dolazi do izvora, naglasila je da se tek nedavno saznalo da je Nikola Zrinski rođen u Čakovcu, govorila je o otkrivanju lokacije nekadašnje utvrde, njezinom zdencu i drugim zanimljivostima. Učenici su aktivno sudjelovali u predavanju, odgovarali na pitanja i predavačici postavljali pitanja o povijesnim detaljima. Kordinatorica bazičnih programa, nastavnica hrvatskoga jezika i ravnateljica Hrvatsko-kulturno prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorica Prosenjak Matola zahvalila se gostujućoj predavačici na vrlo zanimljivom predavanju i izvijestila učenike da je predavačica pripremila za njih i mali kviz o povijesti Nikole Zrinskog, na kojem se mogu osvojiti nagrade. Ravnatelj serdahelske ustanove se nada da će iduće školske godine ustanova moći održati više priredbi vezanih uz naslov bazične ustanove.

Beta

SERDAHEL

Hrvatska osnovna škola „Katarina Zrinski“ u sklopu programa bazičnih ustanova 8. lipnja organizirala je predavanje za nastavnike hrvatskoga jezika i narodopisa hrvatskih pomurskih škola pod naslovom „Uloga obitelji Zrinski u povijesti pomurskih Hrvata“. Predavanje je na mađarskome jeziku održala kulturna djelatnica i istraživačica povijestio bitelji Zrinski Edit Kocsis.

KERESTUR

Dom kulture u Keresturu pozvao je djecu na foto-natjecanje. Tema natjecanja je bila „Prirodne ljepote našega sela“. Sa svojim fotografijama o Keresturu mogli su se prijaviti učenici Osnovne škole „Nikola Zrinski“. Natjecatelji su mogli dostaviti najviše 20 fotografija. do 11. lipnja putem Messengera ravnateljici kulturnog doma Erzsébet Deák Kovács, a one će se nakon toga objaviti na službenoj Facebook stranici Kerestura. Svi sudionici će dobiti mali dar, a za autore tri najljepše fotografije predviđene su i posebne nagrade.

O Hrvatskom glasniku uz 30. obljetnicu tjednika Hrvata u Mađarskoj

**Hrvatskom glasniku u Mađarskoj
za okrugli 30. rođendan
Robert Hajszan Panonski**

S velikim zadovoljstvom čekam ponedjeljkom „Hrvatski glasnik“ iz Mađarske koji redovito dolazi poštom. Veoma ga rado listam i čitam, a ima više razloga zašto baš te novine toliko obožavam:

- 1) Urednica Branka ga vrlo pregledno sastavlja i formatira – nema karakter „boulevarda“!
- 2) Zanimljivi su prilozi o svim subetničkim hrvatskim manjinama kao što su Šokci, Bunjevci, gradišćanski Hrvati i ostali.
- 3) Zato jer je uglavnom napisan na standardnom jeziku, što bi trebali uzeti za uzor i naši sastavljači gradišćansko-hrvatskih publikacija u Austriji.
A kad je već „obogaćen“ gradišćanskim narječjem iz pera Timeje Horvat, mogli bi lingvisti na jednoj kartici po uzoru na slovenski tjednik u Mađarskoj „Porabje“ otiskati i seoski govor velikog broja hrvatskih subetničkih govornika i kazivača. (Oprostite, nemojte me krivo razumjeti – samo mala sugestija!)

Dozvolite da završim sljedećim stihovima:

„Hrvatski glasnik“
Ponedjeljkom dolazi „glasnik Hrvatski“,
veseli se Robert Hajszan Panonski:
saznaje mnogo toga iz Panonije
čitajući s radošću priloge Brankine.
Naravno i zanimljive tekstove
iz pera Kristininog, Timejinog, Stipanovog...
novosti Hrvatskog kazališta Pečuškog.
Fasciniraju ga mnogi sjajni brojevi
o kulturnim priredbama – Šokci, Bunjevci.
Želi Novinama još mnogo uspješnih godina
u čast mađarskim Hrvatima do novog stoljeća!

Uz 30. Glasnikov rođendan

**Ljiljana Pancirov, veleposlanica Republike Hrvatske
u Češkoj Republici**

Pripremla sam se za dolazak u Pečuh gdje sam 2009. preuzela mjesto hrvatske generalne konzulice. Prelistavajući razne izvore o povijesti, životu i radu hrvatske zajednice u Mađarskoj, naišla sam na Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj. Listala sam internetske stranice, upijala novosti i informacije o događajima, a ponajviše čitala tematske, autorske uratke. Njihova me angažiranost u aktualnom političkom i kulturnom prostoru, sadržajnost i kvaliteta oduševila. Prije svega, učila sam o zajednici koja opstaje stoljećima, čuva svoju kulturnu baštinu, otvara institucije koje o njoj brinu, okuplja djecu od predškolske do sveučilišne dobi u svojim obrazovnim ustanovama i to zato jer joj je istinski stalo. Toliko subetnikuma, a jedna zajednička želja, održati se kao Hrvati, ona divna grana hrvatskog stabla koja se smjelo proteže preko granica.

Danas, kada živim istinskim srcem s jednom drugom autohtonom manjinom, moravskim Hrvatima u Češkoj, uvijek se rado vratim na poznate stranice Glasnika, ne bih li ponovo oživjela sjećanja na drage ljude i krajeve s kojima sam provela punih pet godina. Odradili smo veliki projekt Pečuh, europska prijestolnica kulture čijih je preko 170 hrvatskih aktivnosti ušlo u izvješće Europske komisije, uz potpis autora, eksplicitno pohvaljene hrvatske autohtone manjine. Slavili smo zajedno u Pečuhu na središnjoj svečanosti u Mađarskoj ulazak Hrvatske u EU 2013. One tisuće ostalih, zajednički odrađenih događanja ne spominjem, nije ni potrebno, sve je riječju i slikom dokumentirano u Hrvatskom glasniku.

Nemali broj puta, na druženju s našim Hrvatima u velikim i malim mjestima, u njihovim selima, na prostoru Zale, Šomodá, Baranje, Bačke pa i Budimpešte te Gradišća, vidjela sam i osobno što pojam Glasnika znači. Svaki novi broj dočekuje se s iznimnim zanimanjem, čita se što je novo i prenosi informacija drugima. Čine to bez razlike, mladi i oni najstariji. Biti spomenut u Glasniku je čast, a vidjeti se na pridruženoj fotografiji, poseban ponos. To je Hrvatski glasnik, jedini tjednik Hrvata u Mađarskoj! Čuvatelj hrvatskog identiteta!

Koristim prigodu čestitati glavnoj urednici Branki Pavić Blažetin i njejoj uredničkoj družini koja sinergički djeluje na zajedničkom zadatku održanja hrvatske zajednice živom, kompaktnom i snažnom. Sretna 30-ta obljetnica i još neizmerno mnogo godina predanog rada u ime i za Hrvate u Mađarskoj.

Na temelju članka 20/A. Zakona o pravnom položaju javnih djelatnika br. XXXIII. 1992.g.
Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom u Budimpešti objavljuje

**Natječaj
za radno mjesto
odgojitelja/odgojiteljice predškolske djece na neodređeno/puno
radno vrijeme**

Kandidati moraju ispunjavati sljedeće uvjete za prijam u radni odnos:

- završen stručni studij za odgojitelja predškolske djece

Uz prijavu kandidati trebaju priložiti sljedeće:

- izvornik životopisa,
- preslika dokaza o stečenoj stručnoj spremi (diploma),
- uvjerenje nadležnog suda da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak, ne starije od 3 mjeseca od dana objave natječaja,
- dokaz o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta.

Tražena dokumentacija dostavlja se u neovjerenoj preslici, a prije zaključenja ugovora o radu, odabrani kandidat treba dostaviti na uvid izvorne dokumente.

Natječaj se objavljuje na mrežnim stranicama Zavoda za zapošljavanje (kozigallas.gov.hu).

Rok za podnošenje prijava je 20. kolovoza 2021.g.

Prijave s traženom dokumentacijom trebaju se dostaviti elektroničkom poštom (horvatskola.bp@horvat.edu.hu), nakon čega će s kandidatima na temelju zaprimljenih prijava biti obavljeni razgovori u dogovorenom terminu.

O ishodu natječaja kandidati će biti obaviješteni u zakonskom roku, računajući od dana isteka roka za podnošenje prijava.

Na temelju članka 20/A. Zakona o pravnom položaju javnih djelatnika br. XXXIII. iz 1992.g.
Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom u Budimpešti objavljuje

**Natječaj
za radno mjesto
učitelja/ice razredne nastave u produženom boravku
na određeni rok i puno radno vrijeme
(od 23. 08. 2021. do 30. 06. 2023.)**

Kandidati moraju ispunjavati sljedeće uvjete za prijam u radni odnos:

- završen stručni studij za učitelja/icu razredne nastave

Uz prijavu kandidati trebaju priložiti sljedeće:

- izvornik životopisa,
- presliku dokaza o stečenoj stručnoj spremi (diploma),
- uvjerenje nadležnog suda da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak, ne starije od 3 mjeseca od dana objave natječaja.

Tražena dokumentacija dostavlja se u neovjerenoj preslici, a prije zaključenja ugovora o radu, odabrani kandidat dužan je dostaviti na uvid izvornike dokumenata.

Natječaj se objavljuje na mrežnim stranicama Zavoda za zapošljavanje (kozigallas.gov.hu).

Rok za podnošenje prijava je 23. kolovoza 2021.g.

Prijave s traženom dokumentacijom trebaju se dostaviti elektroničkom poštom (horvatskola.bp@horvat.edu.hu), nakon čega će s kandidatima na temelju zaprimljenih prijava biti obavljeni razgovori u dogovorenom terminu.

O ishodu natječaja kandidati će biti obaviješteni u zakonskom roku, računajući od dana isteka roka za podnošenje prijava.

HRVATSKI ŽIDAN

Organizatori su na početku miseca otpovidali, ali sad s popuščanjem mjerov su odlučili da će se još održati tradicionalno shodišće lovcev i lugarov u židanskoj lozi hodočasno mjestu Peruške Marije. U nedilju, 20. junija, od 10 uri se služi trojezična maša, u čast Blažene Dvice Marije i sv. Hubertusa, zaštitnika lovcev. Crikveni obred peljaju židanski farnik Štefan Dumović i umirovljeni duhovnik iz Austrije, dr. Anton Kolić. Za mašom se blagoslavljaју auti i vozila. U slučaju godine, maša će bit održana u seoskoj crkvi.

SAMBOTEL

Hrvatska čuvarnica i osnovna škola Mate Meršić Miloradić, od 21. do 26. junija poziva u svoj drugi ljetni tabor pod naslovom „Po Miloradićevi staza“. Taboraši će tokom kampa upoznati najvažnije životne štacije znanstvenika, pjesnika i kemljanskoga dušobrižnika, zato će posjetiti Kiseg, Plajgor i Kemlju, a naravno je čekaju još brojna zanimanja i zanimljivosti. U taboru moru sudjelovati i budući prvorazredniki.

OLAS

Kako saznaje Hrvatski glasnik, Hrvatska narodnosna samouprava Olasa je na drugi dan Duhova organizirala izlet za svoje simpatizere. Odredište je bio Stolni Biograd, gdje su sudionici razgledali znamenitosti tog povijesnog grada i posjetili tamošnje crkve.